שבעת ימים פרק ראשון יומא ה.

דבר שאין מעכב כהן לדורות. לקמיה מפרש לה: **שירי מצוה.** כלומר שלא חל לחטוא אותה מצוה ולא סמך: **כאילו לא כיפר.** מן המוכחר: **וכיפר.** (דאין כפרה אלא בדם) כדאמרינן בזבחים (דף ו.) כיפר לגברא דעיקר כפרה בדם אבל לא כיפר כמי [ב] (שלא קיים) מצות קונו מן המוכחר: **ולא קפני מפריסין.** ואע"פ שלא הופרש אם יפרע פסול בראשון יענוד זה האי שמע מינה פרישה לא מעכבא (כה) עבודה: **ריבוי שבעה.** שישמש כ"ג שבעה ימים לופיס כשממנין אותו בכהונה גדולה וילבש שמונה בגדים בשעת עבודה. וריבוי לשון מרבה מרובה בגדים שהוא משמש בשמונה והחליטו בארבעה: **משיחה שבעה.** [שיתנו שמן המשחה על ראשו וכן ריסי עיניו ז' ימים] לצופין: **כל הכפור בהן.** ז' ימים ימלא וגו' (ויקרא ח). וכל מילוי ידיים האמור שם לגישת בגדים הוא שנאמר (שמות כט) ובגדי הקודש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו למשחה בהם ולמלא בהם את ידיהם וגו' ומשיחה נמי כל שבעה מדאיתקש משיחה לריבוי: **וכפר הכהן אשר ימשח תחתיו.** גבי יום"כ נאחרי מות כתיב: **מה תלמוד לומר.** אם ללמד שתהיה עבודה בכ"ג והלא כל הפרשה באהרן נאמרה בזאת יבא אהרן ומן אהרן והקריב אהרן ובא אהרן (ויקרא טו): **לפי שנאמר.** בפרשת ואתה תצוה שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו העומד תחת אהרן בכהונה גדולה אשר יבא ביום הכפורים אל אהל מועד לשרת בקדש: **אין לי אלא.** שיהא כשר לבא אל אהל מועד ביום הכפורים אלא מי שנתרבה שבעה ומשח שבעה כשנתמנה. ולקמיה בעי משיחה שבעה היכא כתיבא: **אפילו שבע אחת** לא גרסינן: מילתא

סמיכה איבא בינייהו. תימה לי אמאי לא קאמר נמי שירים מעבכא איכא בינייהו דלמאן דאמר כל הכתוב בהן מעכב מעבכי דכתיב (ויקרא ח) ואת הדם יצק אל יסוד המזבח ובחטאת כתיב (שמות כט) ואת כל הדם תשפוך אל יסוד המזבח ולמאן דאמר דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב לא מעבכי וי"ל דלכולי עלמא שירים לא מעבכי בהו דאפילו ל' מתנות שבחטאת לא מעבכי בה אלא אמת מהן דכתיב (שם) ונתתה על קרנות המזבח קרנת כתיב וקרן אחת מעבכא בה ותו לא ואפילו למ"ד יש אם למקרא שירים לא מעבכי בה מדכתיב בחטאת ואת כל הדם תשפוך ולא כתיב ושפכת כל הדם אל יסוד המזבח דכתיב בתחילת המתנות ונתת על קרנת א"כ ניתקן הכתוב ועשאן שירי מצוה לומר שאין מעבכא והכי אמרינן פרק איזהו מקומן (זבחים נב.) גבי פר כהן משיח ואת כל הדם ישפוך אל יסוד המזבח נתקו הכתוב ועשאו שירי מצוה ופירש"י מדשיבה בחילוק לשונו דבתחילת מתנות כתיב והזה ונתן והכא כתב ישפך ולא כתב ושפך ואפילו למאן דפליג התם [1]ואית ליה דשירים הפנימיים מעבכי הייתו מדכתיב ביום"כ (ויקרא טו) וכלה מכפר ודרשינן מייתי אם כלה כפר ואם לא כלה לא כפר וגמרי פנימיים מהלדי התם בפרק ב"ש (זבחים מ.) אבל בשירים החיצונים ליכא מאן דפליג מיהו בירושלמי קאמר סמיכה ושירי הדם שאין מעכב לדורות אין מעבכא כאן ומשמע דפליגי נמי בשירים אבל תימה לי לימא הקטרת אימורים דכתיב בההוא עניינא ואינן מעבכין לדורות איכא בינייהו וי"ל דלכולי עלמא לא מעבכי דהא דאינן מעבכין לדורות היינו משום דכתיב (ויקרא ז) והיה החזה לאהרן ולבניו ודרשינן בר"פ תמיד נשחט (פסחים נט:) יכול נעמאו אימורים או שאבדו לא יהיו כהנים זכאין בחזה ושוק תלמוד לומר והיה החזה לאהרן ולבניו מ"מ וגבי מצוה אמי כתיב גבי חזה והיה לאהרן ולבניו ודרוש מהתם והיה לאהרן ולבניו מכל מקום:

איתקש משיחה לריבוי. תימה לי לשיטת קמא דמשני דאיתקיש קרא למעוטא

אמר רב יוסף סמיכה איבא בינייהו למ"ד כל הכתוב בהן [6] מעכב בהן סמיכה מעכבא למ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן סמיכה לא מעכבא ולדורות מנא לן [7]דלא מעכבא [8]דתניא [9]וסמך ונרצה וכי סמיכה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר [2]כי הדם הוא בנפש יכפר ומה ת"ל וסמך ונרצה שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה [3]מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב נחמן בר יצחק אמר תנופה איבא בינייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא ולמ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא דתניא [10][3]לתנופה לכפר וכי תנופה מכפרת והלא אין כפרה אלא בדם שנאמר כי הדם הוא בנפש יכפר ומה ת"ל לתנופה לכפר שאם עשאה לתנופה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר וכפר רב פפא אמר פרישת שבעה איבא בינייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא למ"ד דבר שאינו מעכב לדורות אינו מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא מדקא תני מתקינין [11]ולא קתני מפרישין רבינא אמר ריבוי שבעה ומשיחה שבעה איבא בינייהו למ"ד כל הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא למ"ד דבר שאין מעכב לדורות אין מעכב בהן לא מעכבא ולדורות מנא לן דלא מעכבא דתניא [4]וכפר הכהן אשר ימשח תחתיו [5]שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו אין לי אלא נתרבה שבעה ונמשח שבעה נתרבה יום אחד ונמשח שבעה מניין תלמוד לומר אשר ימשח אותו ואשר ימלא את ידו [12]מ"מ אשכחן ריבוי שבעה לכתחלה משיחה שבעה לכתחלה מנא לן איבעית אימא מדאיצטריך קרא למעוטה ואיבעית אימא דאמר קרא [6]ובגדי הקדש אשר לאהרן יהיו לבניו אחריו למשחה בהם ולמלא בם את ידם איתקש משיחה לריבוי [7]מה ריבוי שבעה אף משיחה שבעה מאי טעמא דמ"ד כל הכתוב בהן מעכב אמר רבי יצחק בר ביסנא אמר קרא [7]ועשית לאהרן ולבניו [13]ככה ככה עיכובא הוא תינח כל מילתא

ולית ליה האי סברא דאיתקש משיחה לריבוי היכי מיפרשא ברייתא דקתני אין לי אלא שנמשח ז' והא כל כמה דלא מייתי קרא דאשר ימשח אותו לא ידעינן משיחה ז' אפילו לכתחילה ויש לומר מסברא הוה קי"ל משיחה ז' מדאשכחן התם משיחה וריבוי וגבי בחד מינייהו שבעה הוא הדין באידך וילמד סתום מן המפורש אבל בתר דמיעט קרא מיבעיא ליה להש"ס משיחת שבעה לכתחילה מנא לן אימא ריבוי דכתיב בהדיא הוי שבעה לכתחילה אבל משיחה נימא כיון דאימעיט אימעוטי לגמרי משבעה ולא ניבעי משיחה אלא פעם אחת ומשני מדאילטריך קרא למעוטי אלמא סברא הוא להשוות משיחה לריבוי ואם כן אע"ג דאמעיטו תרוייהו מעיכובא מ"מ למצוה בעי כל ז':

להניא

מסורת הש"ס

א) זבחים ו. מנחות נב:. ב) (מנחות סט:), ג) (בעל ג:), ד) (קידושין יד.), ה) (נ"ל שמקיים), ו) (לקמן פ:).

תורה אור השלם

1. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֹלָה וְנִרְצָה לוֹ לְכַפֵּר עָלָיו: ויקרא א ד
2. כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הוּא וַאֲנִי נְתַתִּיו לָכֶם עַל הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי הַדָּם הוּא בַּנֶּפֶשׁ יְכַפֵּר:
ויקרא יז יא
3. וְאִם דָּל הוּא וְאֵין יָדוֹ נִשְׂגָּת וְלָקַח כֶּבֶשׂ אֶחָד אָשָׁם לְתְנוּפָה לְכַפֵּר עָלָיו וְעִשָּׂרוֹן סֹלֶת אֶחָד בָּלוּל בַּשָּׁמֶן לְמִנְחָה וְלֹג שָׁמֶן: ויקרא יד כא
4. וְכִפֶּר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִמָּשַׁח אֹתוֹ וַאֲשֶׁר יִמְלֵא אֶת יָדוֹ לְכַהֵן תַּחַת אָבִיו וְלָבַשׁ אֶת בִּגְדֵי הַבַּד בִּגְדֵי הַקֹּדֶשׁ:
ויקרא טז לב
5. שִׁבְעַת יָמִים יִלְבְּשָׁם הַכֹּהֵן תַּחְתָּיו מִבָּנָיו אֲשֶׁר יָבֹא אֶל אֹהֶל מוֹעֵד לְשָׁרֵת בַּקֹּדֶשׁ:
שמות כט ל
6. וּבִגְדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן יִהְיוּ לְבָנָיו אַחֲרָיו לִמְשִׁחָה בָּהֶם וּלְמִלֵּא בָם אֶת יָדָם: שמות כט כט
7. וְעָשִׂיתָ לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו כָּכָה כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֹתָכָה שִׁבְעַת יָמִים תְּמַלֵּא יָדָם:
שמות כט לה

הגהות הב"ח

(א) גב' הכתוב בהן מעכב בהן מעכבא כנ"ל וכן בפסוק:

מוסף רש"י

שירי מצוה. שלא נחשבה בעיניו ולא עשאה (זבחים ו.) שלא סמך (מנחות צג: מכות יז). כאילו לא כפר. כאילו לא עשה מצוה מן התוכחה, כדכתיב וסמך ונרצה, ואפילו הכי כיפר, דכפרה בדם הוא (מנחות שם). וכפר. אע"פ כן כיפר (זבחים שם). שאם עשאה לתנופה שירי מצוה. ששילה ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו לא כפר. כאילו לא עשאה מצוה מן המובחר, וכפר. כלומר אע"פ כן כיפר, שאין צריך לכתיב קרבן אחר (סוכה לח.).

עין משפט נר מצוה

ה א ב מיי' פ"ג מהל' מעשה הקרבנות הלכה יב:
ו ג מיי' פ"ח מהלכות כלי המקדש הלכה ח ופ"ד הלכה יב:
ז ד מיי' שם פ"ד הלכה יג:

תוס' ישנים

סמיכה איכא בינייהו. ולא דלה לומר הקרבה שאינה מעכבת איכא בינייהו דהא לא שייך (אהכן שלא שימש כל שבעת ימי מלואים: ולדורות מנא לן דלא מעבכא. שהרי שבת עליה הכתוב בכמה מקומות: באילו לא כיפר וכיפר. כפרה קמא דזבחים (דף ו.) מפרש דלא מיתא שלא עבר כל כך אם לא קיים מצות עשה זו אלא הרבה עבר כאילו לא כיפר ומ"מ כיפר שפטור מקרבן ושוב מפרש התם לשון אמר שבולה מכפרת אחייבי עשה שקודם השחיטה אבל מצות עשה דסמיכה שבת אחר שחיטה לא עבר (שלעולם) הוא בקום וסמוך עד לאחר שחיטה אינה מכפרת: רב נחמן בר יצחק אמר כו'. מר אמר מדא ומר אמר מדא ולא פליגי: נתרבה שבעה ונמשח יום אחד. נתרבה לאוד לא פני ובפרק אחרון דהוריות (דף יב:) יליף מרובה בגדים מקרא ולא המיר מאן אלא מה שלריך דהא אמרינן בפ"ק דמגילה (דף ט:) אין כן כהן משוח למרובה בגדים אלא פר הבא על כל המצות:

ה) נדפ"ל גבי אהרן).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com